

2018-10-16

Dnr 41, 2018, 6/ds

Studieförbundens yttrande över Läsdelegationens betänkande ”Barns och ungas läsning - ett ansvar för hela samhället” (SOU 2018:57)

Studieförbunden är inte remissinstans till SOU 2018:57 men har ändå valt att kommentera de delar av Läsdelegationens betänkande som direkt berör de tio studieförbunden.

9. Läsande förebilder – övergripande kommentar

De tio studieförbunden finns i alla Sveriges kommuner och nära 1 miljon människor deltar årligen i studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet. De tio studieförbunden stimulerar läsandet genom en bred verksamhet, t ex skrivarkurser, författarsamtal, läsfrämjande för personer med funktionsnedsättning, stöttande av föreningsbibliotek samt omfattande samarbeten med folkbiblioteken. Studieförbunden är även den största bokcirkelarrangören i Sverige med nästan 34 000 deltagare per år.

En övervägande del av de offentliga läsfrämjande insatserna är idag riktade till barn och unga, så även Läsdelegationens huvuduppdrag. Att väcka läslust hos och ge grundläggande läsfärdigheter till barn och unga är självklart viktigt. Studieförbunden ser dock ett behov av fler satsningar för ”ett livslångt läsande” och på läsfrämjande arbete utanför skolan.

Vuxna behöver bli en mer prioriterad målgrupp för läsfrämjande insatser, både för sin egen skull och för att bidra till ett ökat läsande hos barn och unga. En persons läsfärdighet utvecklas genom hela livet och läslusten är viktig att väcka i alla åldrar. Särskilt viktiga målgrupper att nå i detta arbete är unga vuxna som lämnat grund- och gymnasieskolan utan tillräckliga läsfärdigheter samt nyanlända till Sverige som i vuxen ålder behöver stöd att läsa på svenska. Båda dessa grupper finns redan idag i stor omfattning representerade i studieförbundens folkbildning. Mer resurser till studieförbundens folkbildning skulle innebära att fler fick ta del av läsfrämjande insatser inom studieförbunden och på sikt leda till fler vuxna läsande förebilder.

9.4 Bedömningar gällande läsande förebilder

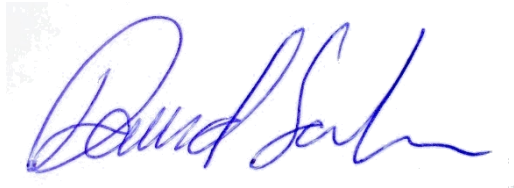
Läsdelegationen föreslår att de tio studieförbunden, inom ramen för det särskilda uppdraget att stärka föräldrars delaktighet i sina barns lärande, särskilt bör fokusera på föräldrar som läsande förebilder och samarbeta med andra aktörer som arbetar med vuxnas läsning, till exempel Kulturrådet.

Studieförbunden är inte per se negativa till att arbeta med fokus på föräldrar som läsande förebilder, eller tillsammans med Kulturrådet. Däremot ställer vi oss negativa till en ökad grad av detaljstyrning av uppdragen till studieförbunden. Regeringens direktiv till Folkbildningsrådet, avseende uppdraget att stärka föräldrars delaktighet i sina barns lärande, bör därför inte ändras i linje med delegationens förslag. Studieförbunden anser att det bästa sättet att stötta insatser inom studieförbundens med fokus på föräldrar som läsande förebilder är genom att stärka de generella anslagen till studieförbunden.

Läsdelegationen föreslår även att Kulturrådet, inom ramen för sitt handlingsprogram för läsfrämjande, bör genomföra ytterligare insatser för att stärka vuxnas läsning så att vuxna kan utgöra läsande förebilder för barn och unga.

Studieförbunden ställer sig positiva till ytterligare insatser för att främja vuxnas läsning men vill understryka att sådana insatser bör genomföras av Kulturrådet i samverkan med de tio studieförbunden och folkbildningens övriga organisationer, eller av folkbildningen i egen regi. De tio studieförbunden genomför idag läsfrämjande insatser på många håll i landet och skulle kunna spela en än viktigare roll för att främja vuxnas läsande med bättre förutsättningar.

Studieförbunden i samverkan

David Samuelsson
Generalsekreterare